

**Извештај о спроведеној *ex-ante* анализи ефеката
Предлога уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код
Сланкамена”**

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; израдом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Тренутна површина заштићених подручја је **675.225** ha или **7,63** % у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 18 паркова природе, 20 предела изузетних одлика, 70 резервата природе, 38 културно-историјских подручја, 309 споменика природе и 6 заштићених станишта.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон)

Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон),

Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/10),

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12),

Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10), и

Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерна на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10 % до 2014. године, односно до 12 % до 2020. године

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређивање система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. ресурса.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Угрожавање овог подручја датира из прве половине XIX века, пре подизања одбрамбених насипа уз Дунав и Тису и израде канала и уређаја за одводњавање, када је једна трећина Бачке била је под ритовима и мочварама обраслим њима својственом вегетацијом. Подизањем одбрамбених насипа уз Дунав и Тису, на просторима Војводине започетим у другој половини XIX века, у циљу освајања нових површина плодног пољопривредног земљишта и за заштиту насеља, сукцесивно су нестајали многи ритови и мочваре. Ритски комплекс који се простирао од Новог Сада до ушћа Тисе и представљао јединствену еколошку целину, у великој мери је нестао до средине двадесетог века.

Подручје Подунавља одувек је било полигон различитих структурних интервенција. Циљ им је углавном заштита од поплава (изградња насипа), олакшање пловидбе (учвршћивање корита, обала, багеровање), изградњом обалоутврда и прагова, регулацијом ниских водостаја затварањем рукаваца, изградњом хидроцентрала, побољшањем пољопривреде (изградња насипа и исушивање), шумарства (засади домаћих и страних врста) и урбанизације (зоне за становање и индустрију, рекреација, ископавање грађевинског материјала). Побројане интервенције су за собом повукле и

еколошке ефекте, као што је ерозија корита, отварање рукаваца, промењен хидролошки режим и морфологија речног тока. Некада окосница динамичног воденог екосистема, Дунав је тако претворен у регулисани и измењени водоток којим се активно (и интересно, секторски) управља.

Речна динамика и природни морфолошки процеси кључни су за дугорочно очување екосистема реке Дунав. Људске активности (пловидба, пољопривреда, шумарство...) захтевају стабилне хидроморфолошке услове пре него динамичне. Регулација меандара, продубљивање корита, одсецање рукаваца, изградња насипа и брана, изменили су абиотичке параметре, а преко њих и услове у природним стаништима.

Смањењем протицајног профила повећане су амплитуде водостаја, што је изменило станишне прилике и отежало спонтану обнову аутохтоне шумске вегетације, нарочито лужњака (*Q. robur*), брестова (*Ulmus sp.*) и других аутохтоних са мањом еколошком амплитудом у односу на висину поплавних таласа и дужину плављења.

Даље промене у морфологији тока реке Дунава (одсецање меандара, затрпавање везе између главног тока и већ одвојених меандара, исушивање простора између напера и обале као и међунаперског појаса, изградња обалоутврда и др.) и водном режиму могу имати негативан утицај и на квалитативни и квантитативни састав фауне риба. Такође, вађење седимента негативно утиче на врсте бентоса реметећи услове микростаништа.

Изградња викенд зоне на десној обали Дунава претежно је вршена на природним степским и шумским стаништима изнад одсека, али и на влажним стаништима у приобаљу. Изградња је један од значајних фактора угрожености подручја, не само кроз промену намене, већ и услед нарушавања укупног предеола, изградњу пратеће инфраструктуре (путеви, водови...), стварања дивљих депонија, повећану опасност од криволова и шумокрађе.

Превођење шумског у земљишта друге намене представља најчешће трајан губитак станишта. За потребе ширења пољопривредних засада, насеља и/или викенд зона, шумски покривач је често први на удару. Главни узрок налази се свакако у недовољном познавању значаја очувања шума, нарочито на ерозијом угроженим стрмим падинама, али и речном ерозијом угроженим обалама Велике аде и Урошевог спруда (Јанде).

Присуство великог броја викенд кућа и низак ниво културе њихових корисника, довели су озбиљног проблема неконтролисаног одлагања смећа. Осим свакодневног отпада, у великој мери одлаже се шут, који настаје услед радова на овим објектима. Поготово је учестала појава да власници и корисници простора на одсецима и изнад њих одлажу смеће низ падину, које тако завршава на лесним и неогеним одсецима, у шумама, у Дунаву, на путу, или чак у туђим парцелама.

Битан извор загађења чврстим отпадом је река Дунав, којим долазе велике количине плутајућег отпада са доминацијом пластичних флаша. На местима споријег тока воде, овај отпад се шири на аде, обале, баре и рукавце.

Непостојање канализационе мреже у насељима које се налазе у непосредној близини реке, затим викенд-насеља и појединачне кућице за одмор које имају пропусне септичке јаме, загађују будуће заштићено подручје и директно испуштањем отпадних вода у канале који се уливају у Дунав, а такође и индиректно, кроз загађивање подземних вода.

Водоземци су генерално високо осетљиви на загађење воде због карактеристичног животног циклуса, као и због физиологије, односно усвајања воде и ваздуха преко коже. Младе јединке које се интензивно развијају и расту, као и врсте које

су генерално више везане за воду, више су и изложене утицају загађујућих материја растворених у води. Многа водена тела у Војводини, као што су канали, потоци, баре, а коначно и река Дунав, служе и као колектори отпадних вода, као и бујичних вода које са околног терена спирају разне полутанте (тешки метали, фосфор, ђубрива, пестициди, соли итд.). Седименти, загађење азотом и тешким металима, утичу на смањену стопу преживљавања, раста и развоја водоземаца.

Инвазивне врсте представљају један од најзначајнијих фактора смањења и губитка биодиверзитета. Различити антропогени утицаји деградирају станишта са изворном вегетацијом разарајући њихову природну структуру и поспешујући ширење инвазивних врста. Према Конвенцији о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ“, Међународни уговори, бр. 11/2001) постоји обавезу спречавања ширења, или по потреби, предузимања мере за уништење инвазивних врста.

Уношење алохтоних предаторских врста риба (бабушка, брадавичарка, сунчаница и две врсте патуљастог сомића, према Simović i sar., 2015) које се у одређеном животном периоду могу хранити јајима, пуноглавцима и младим јединкама водоземаца, представља још један фактор угрожавања фауне водоземаца. Највише је угрожена гаталинка, јер њени пуноглавци насељавају отворене воде, па су изложенији предаторима.

Лов је значајан фактор узнемиравања птица, поготово на местима велике концентрације селица, на Великој ади током септембра. Осим тога, приликом зимског лова барских птица на Дунаву долази до одстрела строго заштићених врста патака и гусака.

5) Која промена се предлаже?

У досадашњем периоду, на предметном простору није било заштићених природних добара, али је већи део ада и одсека код Сланкамена, као станиште заштићених врста, заштићен путем услова заштите природе за просторно – планску документацију. За Просторни план општине Инђија Покрајински завод за заштиту природе је издао услове заштите природе 2006. године, у којима је су на простору будућег заштићеног природног идентификовани значајни геолошко – палеонтолошки локалитети, као и станиште природних реткости (у данашњој законској регулативи - станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста) са ознаком ИНЂ10 и називом „Велика ада“. Строго заштићене врсте птица, на основу чијег присуства је локалитет тада издвојен су: бела рода (*Ciconia ciconia*), мала бела чапља (*Egretta garzetta*), патка њорка (*Aythya нугоса*) и сиви вољић (*Hippolais pallida*). Наведени локалитет обухвата готово цело заштићено подручје, односно Велику аду и приобаље на десној обали. Кроз услове су прописане мере заштите природних вредности на наведеном простору.

Подручје узводно од Сланкамена, иако просторно невелико, у себи садржи многа од *Хиљада лица Дунава*, пре свега аде и рукавце, баре и плићаке, затим песковите, муљевите обале, пашњаке, шибљаке и врбаке, као и стрме лесне одсеке који леже преко много старијих, неогених. Значај за очување биолошке разноврсности Подунавља поготово исказују присуство водене детелине, односно разноротке (*Marsilea quadrifolia*), богата мрестилишта риба, ловиште орла белорепана (*Haliaeetus albicilla*) и станиште видре (*Lutra lutra*).

Природне вредности произвеле су и особене начине живота и привређивања људи овог краја, као што су напасање и држање говеда на адама и винарство у лесним лагумима.

Важност заштите овог дела Дунава везује се за многе идеје и активности ширег обима. Очување реке Дунав једна је од најистакнутијих тема у заштити природе, како на домаћем, тако и на међународном нивоу. Два основна разлога за то су природни (зато што се ради о реци другој по величини у Европи) и друштвени (зато што протиче кроз чак девет држава). Бројна међународна тела и иницијативе баве се овом темом, међу којима је посебно важно истаћи Рамсарску конвенцију, Међународно удружење за истраживање Дунава (IAD), Међународну комисију за заштиту реке Дунав (ICPDR), програм „Живи Дунав“, Светског фонда за природу (WWF) и Стратегија Европске уније за Дунавски регион.

Заштитом Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена“ ове тенденције на државном нивоу примењују надлежно министарство и завод за заштиту природе, а на локалном Месна заједница Стари Сланкамен и овдашње становништво. На тај начин обједињују се глобалне и локалне тежње и вредности и обезбеђује дугорочан и одржив однос према Дунаву и његовим природним богатствима.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Сагледавајући уочене проблеме и последице проблема, наведене у прилогу 2. тачка 4), а у циљу очувања природних вредности које својим значајем заслужују статус репрезентативних примера геодиверзитета (лесних профила), водених, мочварних, ливадских и шумских станишта са очуваном или делимично измењеном структуром и функцијом на територији Републике Србије, која су у националним и међународним оквирима одређена као приоритетна за заштиту, приступило се решавању проблема које је могуће остварити успостављањем нових граница и прописивањем одговарајућих режима и мера заштите.

Подручје ада и одсека код Сланкамена, јединствено у Србији, са бројним карактеристичним органским врстама, изузетно значајно доприноси очувању биолошке, геолошке и предеоне разноврсности.

Реке Дунав је међународни еколошки коридор и представља део Националне еколошке мреже. Очувањем популација присутних ретких и угрожених врста биљака и животиња, утиче се на одржавање и јачање еколошке кохерентности и повезаности у регионалном и прекограничном контексту.

Испреплетеност међуодноса врста влажних, водених, травних и шумских станишта, као и лесних одсека и пешчаних спрудова, истичу значај и функцију подручја за еколошке процесе. Очуваност основних ресурса, пре свега земљишта, вода и травног покривача, пружа директне и индиректне подржавајуће и регулаторне екосистемске услуге.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог уредбе ће имати директан утицај на Удружење грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена које је добило обавезу управљања заштићеним подручјем, као и на јединицу локалне самоуправе на чијој територији се налази.

Заштита Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена“, у контексту социјалних ефеката имала би утицај код локалног становништва у смислу повећања нивоа свести о вредностима и значају овог природног добра и природних добара уопште.

Други економски ефекти у процесу заштите и афирмације ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ зависе од директног одговора и организованости локалне заједнице и самоуправе који у овим оквирима могу да пронађу своје економске интересе (продаја сувенира и различитих производа из домаће радиности, презентација етносадржаја кроз угоститељство, музеологију, манифестациони туризам и друго).

Одрживо коришћење природних ресурса представља могућност за економски развој локалне заједнице, пре свега у сектору туризма и пољопривреде. Кроз активирање локалних ресурса путем одговарајућег управљања природним вредностима подручја (геонаслеђе, биодиверзитет, земљиште, вода,...), заштита природе представља једну од кључних могућности за унапређење амбијенталних карактеристика подручја, чиме може да допринесе конкурентности и препознатљивости, како заштићеног подручја, тако и Општине Инђија.

Туристички потенцијал природног добра је евидентан. Посебно интересатне тачке, које би могле да представљају допунске туристичке садржаје су: палеофлористички локалитет „Јанда“, геолошки профил језерско - речних седимената са сачуваним окамењеним стаблима тропско - суптропске вегетације и добро очуваним листовима копнене вегетације, профил са доњосарматским седиментима „Поћента“ изграђен од седимената са многобројном фосилном фауном који представљају записе о простирању и еволуцији некадашњег Панонског мора, Велика јаруга као један од најекстремнијих рељефних облика Војводине, процеси стварања, разграђивања и међусобне смене пешчаних спрудова рукаваца, лагуна, плићака, бара, тршћака и поника врба на Урошевом спруду. Претпоставља се да ово може бити позитивно прихваћено од стране излетника и локалног становништва.

Заштићена подручја не представљају само важне инструменте очувања очување геолошке, биолошке и предеоно разноврсности, него садрже и велики потенцијал социјалног и економског развоја, посебно локалних заједница. Успостављање Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена“ имаће утицај на развој насеља Стари Сланкамен, Нови Сланкамен и Сланкаменачки Виногради, чије су грађевинске зоне у директном контакту са заштићеним подручјем. Од посебног је значаја то што на простору ада и одсека код Сланкамена тренутно нема интензивнијег коришћења простора, тако да су могућности ограничавајућих ефеката заштите минималне. Шумарство није уређено, сточарство је у складу са циљевима заштите, а лов и риболов нису изражени и захтевају мања ограничења да би се ускладили са заштитом.

Проглашење ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ подразумева и одређена ограничења у коришћењу простора. То се пре свега односи на радове и активности које могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела, али и традиционалне активности, као што су риболов и лов. На тај начин је одређено да локално становништво користи простор у складу са прописаним режимима и мерама заштите, због чега може да има и ограничења у реализацији одређених активности.

Генерални закључак процене социоекономских ефеката заштите, развоја и одрживог коришћења је у заинтересованости и препознавању локалне и шире друштвене заједнице у могућностима коришћења простора ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“, али и читавог подручја.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2. у Прилогу 2.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промена се остварује у оквиру важећих прописа, односно Законом о заштити природе прописано да се проглашење специјалног резервата природе спроводи доношењем уредбе.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајањем од интервенције не би се променила укупна површина заштићених подручја.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Категорија природног добра према класификацији националног законодавства

I категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја, на основу члана 5. Правилника о критеријумима вредновања у поступку категоризације заштићених подручја („Сл. гласник РС“ бр. 103/13).

Категорија природног добра према класификацији Светске Уније за заштиту природе (IUCN)

Категорија V – Заштићени предео (Protected landscape).

Категоријом V заштићених подручја представља подручје где је интеракција људи и природе временом произвела подручје посебних одлика са значајном еколошком, биолошком, културном и сценском вредношћу и где је очување интегритета те интеракције од кључног значаја за заштиту и одржавање подручја, као и са њим повезаних природних и осталих вредности. Првенствени циљ заштите у овој категорији заштићених подручја је заштита и одржавање значајних предела и природних и осталих вредности које су створене интеракцијама са људима путем традиционалних начина управљања и које су повезане са пределом.

Према Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, број 97/15) ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“, сврстава се у I категорију – међународног, националног, односно изузетног значаја. Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

Подручје од међународног значаја за птице - Important Bird Area, «Ковиљски рит», обухвата већи део ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“, односно Велику аду, Урошев спруд и приобаље од Урошевог спруда до викенд зоне Заград.

Предео изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” ставља се под заштиту у циљу заштите и одржавања значајних предела и природних и осталих вредности. На подручју Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” посебно се истичу палеофлористички локалитет „Јанда”, геолошки профил језерско - речних седимената са сачуваним окамењеним стаблима тропско - суптропске вегетације и добро очуваним листовима копнене вегетације, профил са доњосарматским седиментима „Поћента” изграђен од седимената са многобројном фосилном фауном који представљају записе о

простирању и еволуцији некадашњег Панонског мора, Велика јаруга као један од најекстремнијих рељефних облика Војводине, процеси стварања, разграђивања и међусобне смене пешчаних спрудова рукаваца, лагуна, плићака, бара, тршћака и поника врба на Урошевом спруду, 13 национално и међународно значајних биљних врста (најзначајније су разноротка, црни глог и тестерица), 19 за заштиту приоритетних типова станишта која представљају изузетан пример репрезентативних станишта континенталног и панонског региона (умерено влажне панонске ливаде, копнени високи шашеви, заједница водених љутића мезотрофилних стајаћих вода, обалне средње траволIKE заједнице и панонске лесне степе), 55 национално и међународно значајних врста бескичмењака од чега су три строго заштићене, три заштићене и једна угрожена, 38 врста риба (украјинска паклара, јегуља, гавчица, вијуница, чиков, мали и велики вретенар) које на овом простору имају значајна локална мрестилишта, 11 врста водоземаца – осам строго заштићених и девет врста гмизаваца – пет строго заштићених (подунавски мрмољак и барска корњача), 162 врсте птица од којих су 132 строго заштићене.

Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

У складу са тим, овом уредбом прописано је да се на Пределу изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена”, примењују прописи о заштити природе.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Републике Србије је да обезбеди систем за примену донетих закона у циљу заштите, управљања и унапређења стања заштићених подручја се заснива на успостављању ефикасне заштите постојећих заштићених подручја, повећању укупне површине под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу НАТУРА 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручја која су обухваћена наведеним мрежама.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Циљ заштите Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” је заштита природних вредности које својим значајем заслужују статус репрезентативних примера и очуваности фосилизованих биљака на локалитету „Јанда“, многобројне фосилне фауна на локалитету „Поћента“, динамике хидроморфолошких процеса на Урошевом спруду, као и јединственок мозаика станишта насељених богатом и разноврсном флором и фауном на Великој ади, очуваног услед јединственог начина традиционалне испаше говеда, која су у националним и међународним оквирима одређена као приоритетна за заштиту.

Предметном променом се: успоставља ефикасна заштита и управљање заштићеним подручјем, унапређују мере (конзервација, санација – ревитализација и рекултивација) и режими заштите и мониторинга стања заштићеног подручја, уводи принцип адаптивног управљања у планове управљања заштићеним подручјем, унапређују и осавремењују планови управљања заштићених подручјем, заснива информациони систем заштићеног

подручја и његово повезивање са Националном инфраструктуром геопросторних података.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Предлогом уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из Прилога 2. питање 2.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На повећању укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије у планском периоду до 2021. године.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на локалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства превагнуло је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „*status quo*” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису разматране јер је за постизање жељених промена прописане јасне процедуре.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере за постизање посебног циља прописане су чл. 107. и 108. закона о заштити природе.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Нису разматране опције за институцијално управљачко организационе мере. Једини предлог је био да то буде Удружењу грађана „Еко лес парк” из Старог Сланкамена, које је кадровски и технички спремно да одговори захтевима за управљача.

Током валоризације подручја ада и одсека код Сланкамена, покрајинском заводу за заштиту природе су у теренском раду помагали чланови удружења грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена. Имајући у виду њихово залагање, познавање терена и еколошку оријентацију, предложено је да се управљање ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ додели удружењу грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена.

Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја ("Службени гласник РС", бр. 85/09), разрађене су одредбе Закона о заштити природе којима је утврђено да управљач може бити правно лице, а у изузетним случајевима

предузетник и физичко лице. Одредбама цитираног правилника утврђени су услови које управљач мора да испуњава у погледу стручне, кадровске и организационе оспособљености за обављање послова заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја, да би му се заштићено природно добро поверило на старање.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да могу, у овом случају укључен је Удружење грађана „Еко лес парк” из Старог Сланкамена.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да, за спровођење идентификованих опција постоје расположиви ресурси.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Управљач заштићеног подручја је Удружењу грађана „Еко лес парк” из Старог Сланкамена, за које је министарство утврдило да у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини, а у складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја ("Службени гласник РС", бр. 85/2009).

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ спроводи се према Плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе. До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу. Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подносе на основу обавештења Министарства.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У складу са члановима 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије; накнаде за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; и донација, поклона и помоћи, и других извора у складу са Законом.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење Предлога уредбе о проглашењу ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема нових трошкова увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Из буџета Републике Србије, а преко позиције Министарства заштите животне средине обезбеђена су средства за суфинансирање програма управљања, а управљач Удружење грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена има могућност да додатна средства обезбеди и из сопствене делатности, буџета локалне самоуправе, као и путем донација, поклона и помоћи, као и других извора у складу са Законом.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће проузроковати расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће проузроковати трошкове везане за управљање заштићеним подручјем управљачу - Удружење грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена. Управљач је дужан да организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и

подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Покрајинским заводом за заштиту природе, изврши идентификацију граница ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“, у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Екосистемске услуге се групишу у четири групе услуга и то: услуге снабдевања (вода, храна и медицински ресурси-различите врсте биљака и гљива које обезбеђују лекове за многе здравствене тегобе), услуге регулисања (одржавање квалитета ваздуха и земљишта, спречавање поплава, контрола болести или опрашивање воћа и поврћа), услуге подршке (очување разноврсности дивљих врста биљака и животиња и обезбеђивање животног простора за њихов живот) и услуге културног значаја (укључују естетску вредност природе, инспирацију и духовно искуство везано за природно окружење, и разматрају могућности за развој туризма и рекреације.).

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

б) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

ПРИЛОГ 7:

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Изузетне природне вредности заштићеног подручја ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ као и препознавање могућности и посвећеност Управљача за развој туризма, издвајају ово подручје као изузетан излетничко-едукативни и туристичко-рекреативни пункт, уз истовремено очување темељних природних вредности предела изузетних одлика.

Одрживо коришћење природних ресурса представља могућност за економски развој локалне заједнице, пре свега у сектору туризма и пољопривреде. Кроз активирање локалних ресурса путем одговарајућег управљања природним вредностима подручја (земљиште, вода, биодиверзитет, геодиверзитет), заштита природе представља једну од кључних могућности за унапређење амбијенталних карактеристика подручја, чиме може да допринесе конкурентности и препознатљивости подручја.

Коришћење и посећивање заштићеног подручја дозвољено је свима под једнаким условима, у складу са Законом о заштити природе и актом о заштити тог природног добра. Ако би се коришћењем и посећивањем заштићеног подручја могла проузроковати опасност за његово очување, може се забранити или ограничити његово коришћење и посећивање. Власник или корисник непокретности у заштићеном подручју дужан је да дозволи приступ одређеној природној вредности, ради задовољења научних, образовних, естетских, културних и рекреацијских потреба, на начин и под условима утврђеним актом о проглашењу заштићеног подручја. Власник непокретности у границама заштићеног подручја који намерава да прода непокретност, дужан је да ту непокретност прво понуди на продају органу који је донео акт о заштити то јест Републици Србији. Власник непокретности у границама заштићеног подручја дужан је да у понуди наведе цену и услове продаје.

Одрживо коришћење природних ресурса представља могућност за економски развој локалне заједнице, пре свега у сектору туризма и пољопривреде. Кроз активирање локалних ресурса путем одговарајућег управљања природним вредностима подручја (земљиште, вода, биодиверзитет, геодиверзитет), заштита природе представља једну од кључних могућности за унапређење амбијенталних карактеристика подручја, чиме може да допринесе конкурентности и препознатљивости подручја. Осим очувања природе, ово подручје треба да има у будућности излетнички карактер, што значи да својим излетничко-туристичким и рекреативним потенцијалом треба да привуче значајнији број посетилаца.

Због природних, историјских и културних вредности подручје ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ и њено окружење су погодни за развој еко-туризма. Еко-туризам има за задатак да промовише како заштиту природних вредности, тако и да подпомогне развој локалних заједница. Поред социјално-економских користи за локалне становнике,

еко-туризам има потенцијал да побољша еколошку свест и ставове локалних становника кроз укључивање и интеграцију локалних заједница у целом процесу развоја туризма. Еко-туризам је од кључне важности за постизање еколошких и социо-економских одрживости у заштићеним подручјима. Ова врста туризма пружа могућност за формирање породичних послова. Локална власт би требала да прошири своју листу туристичких потенцијала и заинтересованих субјеката, да укључе све чланове заједнице, са спремношћу и интересом да учествују у развоју туризма.

Концепт заштите предела исказан је кроз режиме заштите и нема изразито конзервационистички приступ. Посета је могућа у свим деловима специјалног резервата природе. Уведене забране нису у конфликту са егзистенцијалним потребама локалног становништва, у погледу коришћења земљишта и других непокретности и изградње објеката. Такође, не постоји конфликт ни са значајним привредним пројектима и програмима развоја. Уредба треба да подстакне и омогући веће интересовање за научно-истраживачки и образовни рад и посету из рекреативних и општекултурних разлога. Такође, дозвољене су и активности спортског и рекреативног риболова не већем делу заштићеног подручја. Режим заштите обавезује на очување квалитета вода и ефикасно управљање отпадом.

На земљишту у приваној својини, утврђене заштитне мере су претежно у облику и на нивоу услова и правила која су одређена другим законима, тако да уредба не генерише посебне трошкове грађанима нити ће прописане заштитне мере проузроковати штету већег обима коју је држава дужна да надокнади по основу Закона о заштити природе. Уредба подстиче могућности обезбеђења додатних прихода бављењем традиционалним делатностима, запошљавањем на пословима управљања, продајом пољопривредних и других производа и пружањем услуга.

Велики потенцијал у развоју овог подручја је у рекреативном риболову. Будући управљач треба да изради стратегију развоја рекреативног риболова у складу са принципима одрживог развоја и коришћења врста.

Могућности развоја овог простора су и у одрживом туризму везаном за Дунав, аде, Велику јаругу и биодиверзитет. На заштићеном подручју потребно је развијати одрживе облике туризма, који ће се базирати на вожњи чамцима, плажама и спрудовима, шетњама кроз сурдуке и јаруге, посматрање птица, упознавању са старим сортама домаћих животиња и продаји аутентичних производа, пре свега здравствено исправне хране.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Имајући у виду да су на простору предвиђеном за заштиту прописани режими заштите II и III степена, које нису ригорозне и не постоји могућност штетног утицаја на неку специфичну групу.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције би позитивно утицале на лица са посебним потребама уређењем стаза и едукативних програма у складу са њиховим потребама, као и на становништво руралних средина којима се кроз продају сувенира и локалних производа пружа могућност остваривања додатних прихода.

Питања за која је процењено да нису релевантна за проблематику уредбе, изостављена су из Извештаја о спроведеној анализи ефеката за документ јавне политике.

ПРИЛОГ 8:

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

На подручју ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ утврђују се режими заштите II и III степена.

На подручју ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, осим забрана радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и члана 6. ове уредбе, забрањује се и: изградња објеката и инфраструктуре; изградња електроенергетске инфраструктуре; организовање јавних скупова и манифестација; изградња молова, осим за потребе управљања. Радови и активности ограничавају се на: лов, у периоду од 1. октобра до 15. фебруара; риболов, на рекреативни, на обали Дунава; постављање мобилијара, на плански утврђено за потребе управљања, образовања и истраживања природних вредности подручја; коришћење пестицида, за потребе сузбијања инвазивних врста.

На подручју ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, осим забрана радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе и члана 5. ове уредбе, забрањује се и: Радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела; примена хидротехничких мера и друге интервенције којима се трајно нарушава водни режим заштићеног подручја; формирање грађевинског земљишта; изградња саобраћајница; узимање геолошког и палеонтолошког материјала, осим за потребе научних истраживања; експлоатација минералних сировина, осим подземних вода; извођење земљаних, грађевинских, шумарских, водопривредних и других радова који могу нарушити постојеће стање геолошких локалитета; обрада, заоравање, мелиорација, пошумљавање и други видови нарушавања травнатих станишта, ливада и пашњака; уклањање травнатог покривача са слојем земљишта; конверзија (замена) састојина и групација аутохтоних врста дрвећа у засаде алохтоних врста, варијетета и клонова; крчење, непланска сеча и оштећивање шума; сеча и оштећивање старих и репрезентативних стабала аутохтоних врста дрвећа; уништавање и крчење малата домаћих врба и топола; чиста сеча на удаљености мањој од 20 m од бара; уношење инвазивних врста; бетонирање обале; узнемиравање, непланско сакупљање и уништавање вегетације, дивљих врста биљака, животиња и гљива; прекидање миграторних праваца риба; изградња постројења за коришћење енергије ветра; обављање активности којима се угрожава проходност и функционалност обале; одлагање и испуштање свих врста

загађујућих материја; непланско одлагање и складиштење инертног материјала (песак, шљунак, земља и др); лоцирање садржаја и обављање активности, који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света. Радови и активности ограничавају се на: изградњу објеката и инфраструктуре, за потребе одрживог коришћења, промоцију и управљање заштићеним подручјем; промену намене и кутуре површина (земљишта), на промене у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина у пашњаке и сл), као и на промене у сврху ревитализације станишта; подизање и гајење шума на катастарским парцелама намењеним за шумску производњу, као и на планско подизање заштитног зеленила на обрадивом пољопривредном земљишту; обнову шума чистом сечом, на етапе, на просторне целине до 3 ha; испашу, кошење и сечу вегетације на просторно, временски и технички планиране активности које су усклађене са циљевима заштите природе; риболов на рекреативни и спортски на за то планским документима предвиђеним местима; промену морфологије терена, на планске активности у кориту реке Дунав, као и на активности за потребе ревитализације станишта, укључујући активности на пословима техничког одржавања мађународног водног пута реке Дунав; подизање ограда, на оне које обезбеђују несметану миграцију дивљих животиња и несметано кретање чувара заштићеног подручја; осветљавање простора на усмерено осветљавање објеката, приземних површина и површине земљишта, као и за потребе безбедности саобраћаја и туристичких садржаја; формирање плажа и уређених купалишта на подручјима са режимом заштите III степена и деоницама на којима постоје услови за приступ и уређење обале; уређење обале на биотехничке мере у складу са циљевима очувања природних вредности; паљење вегетације, за потребе ревитализације.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну јер се на површини ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ забрањује: извођење радова који негативно утичу на хидролошки режим природног добра и/или квалитет воде влажних станишта унутар заштићеног подручја, осим за водопривредне активности, у складу са циљевима заштите природе, проширење грађевинског подручја насеља, подизање индустријских објеката, као и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја, или су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација, осветљења и/или узнемиравања живог света, изградња ветрогенератора као и хемијско и физичко загађивање, отварање депонија, односно привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја, изузев привременог депоновања муља приликом радова на измуљивању водотока и канала.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција не утиче на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Радови ван заштићеног простора за које се основано претпоставља да могу имати неповољне и штетне последице на заштићено подручје, подлежу процедури израде Студије процене утицаја и добијања сагласности у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10).

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом.

Чланом 11. предметне Уредбе прописано је да је „Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.“

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

У члану 8. Предлога уредбе о проглашењу ПИО „Аде и одсеци код Сланкамена“ за управљача се предлаже Удружење грађана „Еко лес парк“ из Старог Сланкамена.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Детаљне обавезе управљача прописане су чланом 68. Закона о заштити природе.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Чланом 67. Закона о заштити природе прописано је да „Заштићеним подручјем управља правно лице (у даљем тексту: управљач), које испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.“

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребе извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно Министарства заштите животне средине, које у складу са чланом 101. Закона о заштити природе обавља управне послове заштите природе као и Завода за заштиту природе, који у складу са чл. 102. и 103. Закона о заштити природе обавља стручне послове заштите природе и природних добара која се налазе на територији Републике Србије

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да, изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе јер сагласност на План управљања који доноси управљач на период од десет година као, Годишњи програм управљања, Правилник о унутрашњем реду и чувању заштићеног подручја и друга управљачка документа даје Министарство надлежно за послове заштите природе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Јачање система управљања, сарадња са управљачима и контрола њиховог рада реализована је кроз пружање стручне помоћи запослених у ресорном министарству при изради управљачких докумената, одржавање консултативних састанака и сарадња на терену. Континуирано се одржавају састанци са управљачима и корисницима заштићених подручја.

Министарство надлежно за послове животне средине сваке године организује тематске семинаре за управљаче заштићених подручја, где се одређени проблеми анализирају кроз организовање радионица, трибина, презентација и др.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Јавна расправа, јавни увид и јавна презентација о студији заштите и Нацрту уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” одржан је у трајању од 20 дана, од 02. новембра до 23. новембра 2015. године у просторијама Министарства заштите животне средине, Београд и просторијама Покрајинског завода за заштиту природе, Нови Сад (јавни оглас у дневном листу „Данас”, објављен 2. новембра 2015. године и на огласној табли Скупштине општине Инђија). Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могла су се добити у службама Министарства заштите животне средине и Покрајинског завода за заштиту природе. Физичка и правна лица у току трајања јавног увида, закључно са 2. новембром 2015. године, су могла доставити у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине, поштом или на писарницу, са знаком „Нацрт уредбе о проглашењу предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” - Јавна расправа о заштити”.

Јавна расправа о Предлогу уредбе о заштити и Студији заштите предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена” одржана је 13. новембра 2015. године у просторији Месне заједнице Стари Сланкамен, Боривоја Гњатића 21, са почетком у 10 часова. Јавној расправи су присуствовали: представници Министарства заштите животне средине, представници Покрајинског завода за заштиту природе, представници општине

Инђија, представници Месне заједнице Стари Сланкамен као и представници Удружења грађана „Еко лес парк” из Старог Сланкамена.

Јавну расправу је отворила Александра Дошлић начелник Одељења, указујући на законску процедуру проглашења заштићених подручја. Помоћник директора Покрајинског завода за заштиту природе одржао је презентацију утврђених вредности подручја предложеног за заштиту, а самостални саветник Министарства заштите животне средине презентацију о Предлогу уредбе, напомињући да је ово подручје значајно и као део будућег геопарка, обзиром на природне вредности које су утврђене на овом простору.

По одржаним презентацијама, Мирослав Косач, представник локалног становништва поставио је питање предложеног управљача („Удружења грађана „Еко лес парк” из Старог Сланкамена) обзиром да је исто формирано у јулу 2015. године, односно у истом месецу када је и Студија заштите предата Министарству. Начелник је објаснила да законом није прописано да се Студијом предлаже управљач, као и да је Студија заштите враћена на одређене корекције, и да је у коригованој верзији поред урађених корекција предложено и наведено „Удружења грађана „Еко лес парк” за управљача будућег заштићеног подручја.

Никола Мацура, из старог Сланкамена, поставио је питање да ли ће Специјална болница бити у оквиру заштићеног подручја, на шта је дат одричан одговор. Такође је указао на велики труд становништва које чисти аде и чува простор. Сматра да постојећи напери негативно утичу на стање у реци и предвиђа да Стари Сланкамен за 10 година више неће бити на реци, као последица наталоженог речног материјала. Помоћник директора ПЗЗП је појаснио да се штити речни процес, и да је изглед „живе” речне обале променљив. Директор ПЗЗП је указала да се ради о међународној реци са активним пловним путем, за који су задужена ЈП „Воде Војводине” и „Пловпут”. Пловни пут, као такав мора се одржавати проходним, и с тим у вези могуће је планирати разне пројекте, како би се одржала живост реке у заштићеном подручју. Предложила је да се Месна заједница обрати „Пловпуту”, Министарству саобраћаја, ЈП „Воде Војводине” и Републичкој дирекцији за воде, ради решавања указаног проблема.

Драгољуб Антаковић, мештанин, такође сматра да Сланкамен ускоро неће бити на Дунаву, а да су поплаве почеле да погађају ово место након изградње напера и да их треба уклонити. Појашњено је да се ради о надлежности других органа, како је већ указано.

Никола Мацура је поставио питање ограничења лова у заштићеном подручју, на шта је помоћник директора ПЗЗП објаснио да ће сезона лова бити скраћена укупно за 45 дана, и то да ће почињати око месец дана касније и завршавати се 15 дана раније.

Заменик председника општине је питао какве су ингеренције локалне самоуправе, односно има ли их. Начелник је објаснила да се ради о подручју прве категорије, односно подручју од међународног и националног значаја, за чије проглашење је задужена Влада РС. Објаснила је и да је будући управљач дужан да планове и програме управљања ради у сарадњи како са локалном самоуправом, тако и са локалним становништвом, а све на добробит свих корисника и локалног становништва. Највећа добробит за локалну самоуправу ће се огледати развоју туризма, евентуалним манифестацијама и сл.

Након јавне расправе, а пре увођења Предлога уредбе у процедуру прибављања мишљења, одлучено је да „Удружења грађана „Еко лес парк” буде управљач заштићеног подручја јер испуњава законом прописане услове.

У току трајања јавног увида, закључно са 23. новембром 2015. године, Министарству заштите животне средине и Покрајинском заводу за заштиту природе није достављена ниједна примедба на документа о заштити.

У складу са чланом 39а Пословника Владе, прикупљена су мишљења: Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства рударства и енергетике, Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства одбране, Министарства унутрашњих послова, Министарства за европске интеграције, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства културе и информисања и Републичког секретаријата за законодавство, ради усвајања на Влади.

Ступањем на снагу Закона о планском систему и Правилника о методологији за управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и садржају појединачних докумената јавних политика, Републичком секретаријату за јавне политике доставља се на мишљење *ex-ante* анализа ефеката Предлога уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Аде и одсеци код Сланкамена”

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18) у износу од 1.000.000 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

У 2020. и 2021. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити опредељени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

За спровођење изабране опције не постоји још неки ризик.